

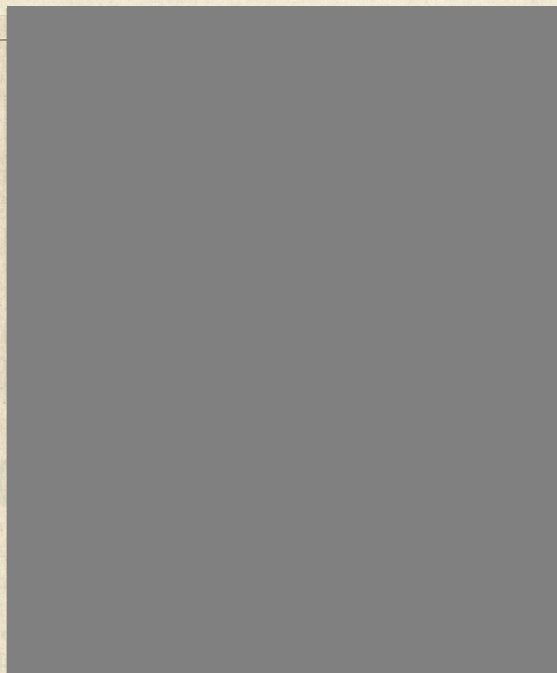
ΚΡΙΤΙΚΗ ΘΕΑΤΡΟΥ

ΣΤΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ του στο πρόγραμμα της παράστασης ο συγγραφέας της «Πυτίνης του Κρατίνου» Χρήστος Σαμουηλίδης προσπαθεί να δώσει ορισμό στο φιλολογικό - λογοτεχνικό του εγχείρημα και ταλαντεύεται μεταξύ «μερικής αναστήλωσης» και «φανταστικής ανάπλασης», αποκλείοντας τη μετάφραση, τη διασκευή, τη συμπλήρωση των κενών, την ολική ανάπλαση. «Αναπλάθοντας», λοιπόν, από τους 40 διασωθέντες στίχους του Κρατίνου και από τη γνωστή από άλλες πηγές σύντομη περιθαλψη της υπόθεσης ένα έργο σε 1500 στίχους, ο συγγραφέας θυμίζει σύγχρονο γλύπτη-συντηρητή, ο οποίος έχοντας στη διάθεσή του ένα μέλος του σώματος του αρχαίου αγάλματος δεν προεκτείνει το μέρος ως το σύνολο με βάση την αισθητική δομική φόρμουλα αυτού του μέρους, αλλά μεγάλώνει την ίδια τη λεπτομέρεια στο μέγεθος του χαμένου προτύπου. Πιστεύω, πως όταν η «ανάπλαση» της υπόθεσης του χαμένου έργου του Κρατίνου, από το οποίο είναι γνωστή εμμέσως μόνο η αλληγορία του αγώνα μεταξύ της συζύγου του Κρατίνου Κωμωδίας και της αντίζηλου της Μέθης, εξαντλείται με τον ίδιο περιληπτικό τύπο, έχουμε την περίπτωση του υπερμεγέθους μέλους του αγαλματένιου σώματος που παρουσιάζονται στη θέση της ολοκληρωμένης φιγούρας. Διότι καμία αλληγορία, καμία μεταφορά δεν μπορεί να ξετυλιχτεί μέχρι την κλίμακα μιας αττικής κωμωδίας, έστω και με «φανταστική ανάπλαση». Το έργο χαλαρώνει, κινείται σε επαναληπτικούς κύκλους, στο τέλος μπερδεύεται και νοηματικά από τις παραλλαγές του ίδιου μοτίβου.

Ετσι, η ιστορία του κωμωδιογράφου Κρατίνου, της συζύγου του Κωμωδίας και της ερωμένης του Πυτίνης (κρασοκανάτας) περνάει από πολλές μικροκλιμακώσεις και μικροχαλαρώσεις, χάνει την αρχική κατεύθυνση και παραπαίει μεταξύ δυο πόλων, του διονυσιακού και του ...αντιαλκοολικού. Τα μεγάλα χορικά μέρη δεν προσθέτουν στην ιδέα ή την αισθητική του έργου, παρά μόνο συμβάλλουν στην ποσοτική αύξηση των φραστικών παραλλαγών του ίδιου θεάτρου. Ο κεντρικός χαρακτήρας της Κωμωδίας απ' την αρχή εκδηλώνεται σε συναισθηματική έξαρση, οι επαναλήψεις της οποίας καταντούν μονότονες. Για την Πυτίνη, τον Ουνίσκο, αλλά και το δικαστή και το Φίλινο ο συγγραφέας δεν προχωράει πέρα από το εξωτερικό έντονο περίγραμμα, δεν πλάθει ολοκληρωμένες κωμικές μορφές, δε χρωματίζει.

Και ο ίδιος ο Κρατίνος σχηματίζεται από τους ίδιους χαρακτηρισμούς του μεθύστακα, του εραστή της κρασοκανάτας από την αρχή μέχρι το τέλος του έργου.

Τα ονόματα των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου

Σκηνή από τις πρόβες του έργου

και της Καλλιτεχνικής και άλλων επιτροπών της ΕΘΑΑ παίρνουν στο πρόγραμμα της παράστασης μια σελίδα. Αυτό σημαίνει, ότι το έργο του Χρ. Σαμουηλίδη έπεισε και εγκρίθηκε από πολλούς. Έχω την άποψη, πως η παράσταση δεν τους δικαίωσε.

Η σκηνοθέτις Μόνικα Βασιλείου έχει το χάρισμα να ξυπνάει τους χυμούς του κειμένου, να φτιάχνει παραστάσεις γεμάτες ζωή. Όταν, όμως, το κείμενο εξ' αρχής δεν

Η ταυτότητα του έργου

«Η Πυτίνη του Κρατίνου» του Χρήστου Σαμουηλίδη από το θέατρο Πράξις.

Σκηνοθεσία: Μόνικα Βασιλείου

Σκηνικά - κοστούμια: Στέλλα Μιχαηλίδου

Μουσική: Νίκος Βήσας

Χορογραφίες: Πωλίνα Θρασυβουλίδου

Παίζουν: Έλενα Ευσταθίου, Ανδρέας Βασιλείου,

Ερμίνια Κυριαζή, Χριστόφορος Χριστοφόρου,

Χρύσανθος Χρυσάνθου, Ρίκος Παφίτης.

έχει ελπίδα να απογειωθεί; Ένα γνήσιο κωμικό κείμενο, ιδιαίτερα ένα κείμενο αττικής κωμωδίας αναποκρίνεται πολύ πρόθυμα στο σωστό σκηνοθετικό κάλεσμα, και οι θεατές του ελληνικού χώρου έχουν πλούσια πείρα στο να ξεχωρίζουν την αληθινή κωμική γιορτή του διονυσιακού πνεύματος.

Το κείμενο του Χρ. Σαμουηλίδη δεν είχε μέσα του τη δυναμική που χρειαζόταν η σκηνοθέτις για να στήσει τη γιορτή. Οι βωμολοχίες - απομιμήσεις δε στήριζαν τις ερωτικές σκηνές, οι «αναδρομικές» πολιτικές οάτιρες δεν έβρισκαν το στόχο τους. Οι δημιουργοί της παράστασης δε μπορούσαν να χρησιμοποιήσουν και το τόσο αποδοτικό στο ανέβασμα των αρχαίων κωμωδιών μέσω του εκσυγχρονισμού, επειδή στην ουσία είχαν να κάνουν μ' ένα σύγχρονο κείμενο. Η αλληγορία είναι ένα στέρεο σχήμα σχέσεων μεταξύ προσωποποιήσεων διαφόρων καταστάσεων ή εννοιών ή συναισθημάτων. Η Μόνικα Βασιλείου συνειδητοποιώντας το άκαμπο της ελαφρώς δραματοποιημένης αλληγορίας προσπάθησε να φτιάξει όσο πιο καλά μπορούσε τις μάσκες - προσωποποιήσεις, και να κάνει το δεδομένο σχέδιο μεταξύ τους όσο το δυνατό πιο έντονο. Αλλά οι αδυναμίες του κειμένου υπονόμειναν τις σκηνοθετικές προσπάθειες.

Δύσκολο ήταν και το έργο της σκηνογράφου - ενδυματολόγου Στέλλας Μιχαηλίδου.

Ο χορός των φουσκωμένων κρασοκανάτων, όπως και η μορφή της Πυτίνης, οι αποχρώσεις του οίνου ήταν ένα πετυχημένο ενδυματολογικό εύρημα, το οποίο όμως έδινε την εντύπωση ότι φθείρεται στη διάρκεια της παράστασης. Οι φιγούρες του Κρατίνου και του δικαστή φτιάχτηκαν με τη χρησιμοποίηση των παραδοσιακών ενδυματολογικών μοτίβων της αττικής κωμωδίας (φουσκωμένες κοιλιές, στενά παντελόνια του χρώμα του δέρματος που έδιναν την εντύπωση της γύμνασης, αλλά τα κάπια ανέκφραστα φύλλα συκής δεν αντικαταστάσαν, «επαρκώς «τις τόσες έκδηλες σεξουαλικές ενδυματολογικές υπερβολές που διασκέδαν κάποτε τους θεατές της αττικής κωμωδίας.

Τα μεγάλα χορικά χωρίς αντιπαράθεσεις των δυο ημοχόρων, χωρίς σύνδεσμο με τους πρωταγωνιστές αποτελούσαν επίπεδο ποιητικό υλικό, δύσκολο και για μελοποίηση (συνθέτης Νίκος Βήσας), και για τη χορογραφική μεταφορά (χορογράφος Πωλίνα Θρασυβουλίδου).

Οι προσπάθειες των ηθοποιών του θιάσου ήταν πολύ ευσυνειδητές και σχεδόν αποτελεσματικές. Ο ίδιος θιάσος, ακόμα και οι ίδιες, για την «Πυτίνη» φτιαγμένες μορφές θα μπορούσαν να ενταχθούν σε μια παραγωγή «αληθινής» αρχαίας τραγωδίας.

NONA ΜΟΛΕΣΚΗ